

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

©2020 ІЩЕНКО Н. А.

УДК 330.341.1
JEL Classification: M21

Іщенко Н. А.

Сучасний стан та фінансування інноваційної діяльності підприємств в Україні

Метою статті є дослідження тенденцій сучасного стану та фінансування інноваційної діяльності підприємств в Україні. У статті проведено аналіз сучасного стану інноваційної діяльності підприємств в Україні, досліджено стан фінансування інноваційної діяльності. Тенденції інноваційної діяльності підприємств протягом 2015–2019 років засвідчують про наявність значних проблем і низький рівень розвитку інноваційної діяльності в Україні, що, своєю чергою, негативно відображається на конкурентоздатності продукції та розвитку економіки в цілому. Так, за даними Глобального індексу інновацій, Україна в 2019 р. посідає 47 місце серед 129 обстежених країн. Що стосується промислових підприємств, то інноваційно активними є лише 782 з них, що становить 15,8 % від їхньої загальної кількості. Було встановлено, що головною причиною гальмування впровадження інновацій на промислових підприємствах України є дефіцит фінансових ресурсів. Основним джерелом фінансування інновацій протягом 2015–2019 рр. залишаються власні кошти підприємств. Роль держави у фінансуванні інновацій не значна, тому майже увесь фінансовий тягар лягає на суб'єктів підприємницької діяльності, що є природним гальмом у підвищенні інноваційної активності підприємств. Визначено проблеми інноваційного розвитку підприємств в Україні та встановлено, що сучасний стан інноваційної діяльності є наслідком відсутності стратегічного бачення та послідовної державної політики щодо переведення України на інноваційний шлях розвитку. На основі цих досліджень було обґрунтовано необхідність розробленої в Україні Стратегії розвитку інноваційної діяльності до 2030 року.

Ключові слова: інноваційна діяльність підприємств, фінансування інноваційної діяльності підприємств, джерела фінансування інноваційної діяльності, глобальний індекс інновацій, витрати на інновації, проблеми інноваційного розвитку підприємств, стратегія розвитку інноваційної діяльності.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-4-320-325>

Табл.: 3. **Бібл.:** 10.

Іщенко Ніна Андріївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Центральноукраїнський національний технічний університет (просп. Університетський, 8, Кропивницький, 25006, Україна)

E-mail: Ischenko_na@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2150-8810>

UDC 330.341.1
JEL Classification: M21

Ischenko N. A. The Current State of Innovative Activity at Ukrainian Enterprises and Its Financing

The article aims at studying the trends in the current state of the innovative activity at Ukrainian enterprises and its financing. The current state of the innovative activity at Ukrainian enterprises is analyzed; the financing of such an activity is explored. Trends in the innovation activities of Ukrainian enterprises during 2015–2019 indicate the presence of significant problems and a low level of innovation development, which, in turn, has a negative impact on product competitiveness and economic development, in general. So, according to the Global Innovation Index-2019, Ukraine ranks 47th among 129 surveyed countries. As for industrial enterprises, only 782 of them are innovatively active, making up 15.8% of their total number. It has been found out that the introduction of innovations in industrial enterprises in Ukraine is slowing down due to the lack of financial resources. The financial resources of enterprises remained the main source for funding innovation during 2015–2019. The role of the state in financing innovation is not significant, so almost the whole financial burden falls on business entities, which naturally hinders the increase in the innovative activity at enterprises. The problems of innovative development of enterprises in Ukraine have been identified and it has been established that the current state of innovation is a consequence of the lack of strategic vision and consistent state policy in transiting Ukraine to an innovative development path. The results of the research carried out shows the necessity of designing the Strategy for innovative activity development till 2030.

Keywords: financing of innovative activity at enterprises, funding sources for innovative activity, global index of innovations, innovations expenses, innovative activity at enterprises, problems of innovative development at enterprises, strategy for innovative activity development.

Tabl.: 3. **Bibl.:** 10.

Ischenko Nina A. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, Central Ukrainian National Technical University (8 Universytetskyi Ave., Kropyvnytskyi, 25006, Ukraine)

E-mail: Ischenko_na@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2150-8810>

Вступ. У сучасних умовах господарювання одним із чинників економічного зростання є рівень інноваційної діяльності. Розвиток інноваційної діяльності є особливо актуальним для України в контексті її інтеграції до світового господарства.

Послідовна активізація інноваційної діяльності підприємств за всіма напрямками функціонування дозволяє одержувати нові технологічні процеси, продукцію або форми організації та управління виробництвом, що забезпечує досягнення і зміцнення конкурентних позицій на ринку та вплив на ринкову ситуацію завдяки реалізації інновацій. Інноваційна діяльність є важливою складовою розвитку підприємств. Інноваційна діяльність підприємств в Україні не може бути впроваджена й ефективно реалізована без достатнього обсягу фінансування. У зв'язку з цим проблема інноваційної діяльності підприємств та її фінансування набуває особливої актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питань інноваційної діяльності підприємств та особливостей її фінансового забезпечення присвячені праці таких учених, як І. А. Ажаман [1], О. М. Біловодська [2], І. В. Власова [10], М. І. Диба [10], Б. М. Забарна [9], С. М. Ілляшенко [2], Т. В. Майорова [10], П. П. Микитюк [5], А. І. Федулова [9], С. В. Філіппова [9], О. М. Юркевич [10] та ін.

Однак, незважаючи на широкий спектр досліджень із зазначеної тематики питання пов'язані з розвитком інноваційної діяльності підприємств залишаються актуальними і потребують подальшого дослідження.

Метою статті є дослідження тенденцій сучасного стану та фінансування інноваційної діяльності підприємств в Україні.

Виклад основного матеріалу. Інноваційна діяльність є однією з головних рушійних сил в економічному та науково-технічному прогресі країни. Тому держава, яка прагне зміцнити та розвинути свою економіку, повинна приділяти значну увагу для створення відповідних умов спрямованих на розвиток і залучення інноваційної діяльності у всіх галузях економіки та науки [1].

У Законі України «Про інноваційну діяльність» визначено, що інноваційна діяльність – діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг [7].

Згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність» джерелами фінансування інноваційної діяльності є [7]:

- а) кошти Державного бюджету України;
- б) кошти місцевих бюджетів;
- в) власні кошти спеціалізованих державних і комунальних інноваційних фінансово-кредитних установ;
- г) власні чи запозичені кошти суб'єктів інноваційної діяльності;
- д) кошти (інвестиції) будь-яких фізичних і юридичних осіб;
- е) інші джерела, не заборонені законодавством України.

Оскільки на рівень розвитку інноваційної активності окремих підприємств впливають загальноекономічні фактори, то необхідно розглянути стан інноваційної діяльності у країні загалом. Узагальнюючим показником для вимірювання результатів реалізації інноваційного потенціалу країни є Глобальний індекс інновацій (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка підіндексів Глобального індексу інновацій для України за 2017–2019 рр.

Підіндекси Глобального індексу інновацій	2017 р., місце (128 країн)	2018 р., місце (126 країн)	2019 р., місце (129 країн)
Глобальний індекс інновацій:	50	43	47
- креативність	49	45	42
- знання й результати наукових досліджень	32	27	28
- бізнес-досвід	51	46	47
- ринкові показники	81	89	90
- інфраструктура	90	89	97
- людський капітал і дослідження	41	43	51
- інституції	101	107	96

Джерело: складено автором на основі [3]

Проаналізувавши стан розвитку інноваційної діяльності в Україні за допомогою Глобального індексу інновацій, можна зазначити, що протягом 2017–2019 рр. (50-те місце у 2017 р., 43-те місце у 2018 р., 47-ме місце у 2019 р.) спостерігається поступове поліпшення ситуації у сфері інновацій. У 2019 році Україна втратила в рейтингу 4 позиції і посіла 47 місце, випередивши Грузію (48-ме місце). А у групі країн за рівнем доходів нижче середнього Україна посіла 2-ге місце, поступившись В'єтнаму [3].

Основою української інноваційної конкурентоспроможності є людський капітал і дослідження, а також знання й результати наукових досліджень, їх ефективна реалізація і є головною конкурентною перевагою [8].

У 2019 р. порівняно з 2018 р. за підіндексом «Людський капітал і дослідження» Україна втратила 8 позицій і опинилася із 43-го на 51-му місці. Причиною цього стало скорочення витрат на освіту у відсотковому співвідношенні до ВВП (22-ге місце у 2017 р., 26-те місце – 2018 р.,

48-ме місце – 2019 р.) та витрат на дослідження і розробки у відсотковому співвідношенні до ВВП (54-те місце у 2017 р., 62-ге місце у 2018 р., 67-ме місце у 2019 р.).

За підіндексом «Знання й результати наукових досліджень» у 2019 р. Україна на високому 28-му місці в загальному рейтингу, втративши одну позицію порівняно з 2018 р. (27-ме місце) та 4 позиції з 2017 р. (32-ге місце). Серед сильних сторін цього підіндексу варто виділити такі показники: створення знань (17-те місце), співвідношення патентів за походженням до ВВП за паритетом купівельної спроможності (17-те місце), співвідношення корисних моделей за походженням до ВВП за паритетом купівельної спроможності (1-ше місце), витрати на комп'ютерне програмне забезпечення у відсотках ВВП (19-те місце), експорт ІКТ послуг у відсотках від загального обсягу торгівлі (11-те місце).

У 2019 р. за підіндексом «Інституції» позиція України помітно покращилася – 96-те місце проти 107-го у 2018 р., у тому числі за показником «політичне середовище» – 110-те (122-ге місце – 2018 р.), регуляторне – 78-ме (78-ме місце – 2018 р.), за станом бізнес-середовища – 99-те (100-те місце – 2018 р.).

За рівнем розвитку інфраструктури Україна в 2019 р. порівняно з 2018 р. втратила вісім позицій і посіла 97-ме місце рейтингу. При цьому низьким залишається значення показника «екологічна сталість» – 120-те місце, оскільки за показником «ВВП на одиницю спожитої енергії» Україна на 115-му місці.

Ринкові показники України оцінені в 2019 р. у 43,3 бали, що відповідає 90-му місцю в рейтингу (89-те місце у 2018 р., 81-ше місце у 2017 р.) – (за кредитами – 91-ше місце, інвестиціями – 115-те, рівнем торгівлі та конкуренції – 42-ге).

За оцінкою бізнес-досвіду Україна в 2017 р. посіла 51-ше місце, в 2018 р. – 46-те місце, в 2019 р. – 47-ме місце (за кількістю працівників інтелектуальної праці – 45-те місце, інноваційним зв'язками – 55-те, сприйняттям знань – 73-те).

За підіндексом «Креативність» Україна покращила свою позицію, перемістившись із 49-го місця в 2017 р. на 45-те в 2018 р. і на 42-ге в 2019 р., у тому числі за показником «нематеріальні активи» посідає 17-те місце, креативні товари та послуги – 91-ше, онлайн-креативність – 43-те [3].

Проаналізуємо тенденції інноваційної діяльності промислових підприємств в Україні (табл. 2). Як видно із даних табл. 2, кількість інноваційно активних промислових підприємств скоротилась протягом 2015–2019 років на 42 одиниці, а їх питома вага зменшилася на 1,5 %, це свідчить, що за останні роки впровадження інновацій на промислових підприємствах відбувається дуже повільно. У 2019 р. 782 підприємства здійснювали інноваційну діяльність у промисловості. При цьому частка кількості промислових підприємств, що впроваджували інновації у загальній кількості промислових підприємств становила 13,8 %. За видами економічної діяльності найбільші частки інноваційно активних підприємств в 2019 р. припадають на виробництво харчових продуктів – 16,8 %, виробництво машин і устаткування, не введені в інші угруповання – 10,2 %.

Витрати на інновації у 2019 р. порівняно з 2015 р. збільшилися на 407,2 млн грн і склали 14220,90 млн грн, у т. ч. на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення – 10185,11 млн грн, на внутрішні та зовнішні науково-дослідні розробки – 2918,85 млн грн, на придбання інших зовнішніх знань (придбання нових технологій) –

Таблиця 2

Основні показники інноваційної діяльності промислових підприємств в Україні

Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.
Кількість інноваційно активних промислових підприємств, од.	824	834	759	777	782
Частка кількості інноваційно активних підприємств у загальній кількості промислових підприємств, %	17,3	18,9	16,2	16,4	15,8
Витрати на інновації промислових підприємств, млн грн	13813,7	23229,5	9117,5	12180,1	14220,9
Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації, од.	723	735	672	739	687
Частка кількості промислових підприємств, що впроваджували інновації у загальній кількості промислових підприємств, %	15,2	16,6	14,3	15,6	13,8
Кількість упроваджених у виробництво нових технологічних процесів промисловими підприємствами, од.	1217	3489	1831	2002	2318
Кількість упровадженої інноваційної продукції промисловими підприємствами, од.	3136	4139	2387	3843	2148

Джерело: складено автором на основі [6]

37,49 млн грн і на інші роботи, пов'язані зі створенням та впровадженням інновацій (інші витрати), – 1079,45 млн грн [3]. За видами економічної діяльності найбільше коштів на інноваційну діяльність витрачали підприємства з виробництва харчових продуктів (2869,78 млн грн), металургійного виробництва (1507,95 млн грн), виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів (1449,19 млн грн) [3].

Кількість упроваджених у виробництво нових технологічних процесів промисловими підприємствами протягом 2015–2019 років зросла із 1217 до 2318 одиниць, а кількість впроваджених інноваційних видів продукції значно зменшилася (із 3136 у 2015 р. до 2148 у 2019 р.).

За видами економічної діяльності найбільші частки впроваджених інноваційних видів продукції в 2019 р. припадають на підприємства з виробництва харчових продуктів (25,2 %), з виробництва машин і устаткування, не введені в інші угруповання (19,8 %) та з виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів (7,3 %) [3].

Отже, головною причиною гальмування впровадження інновацій на промислових підприємствах України є дефіцит фінансових ресурсів.

Проаналізуємо джерела фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств в Україні за 2015–2019 рр. (табл. 3).

Таблиця 3

Джерела фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств в Україні

Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.
Витрати на інновації, млн грн	13813,7	23229,5	9117,5	12180,1	14220,9
у тому числі за рахунок:					
▪ власних коштів підприємств, млн грн	13427,0	22036,0	7704,1	10742,0	12474,9
▪ коштів державного бюджету, млн грн	55,1	179,0	227,3	639,1	556,5
▪ коштів інвесторів-нерезидентів, млн грн	58,6	23,4	107,8	107,0	42,5
▪ коштів інших джерел, млн грн	273,0	991,1	1078,3	692,0	1147,0

Джерело: складено автором на основі [4; 6]

На підставі наведених даних в табл. 3 можна зазначити, що обсяг фінансування інноваційної діяльності протягом 2015–2019 рр. зріс на 407,2 млн грн і склав в 2019 р. 14220,9 млн грн, при цьому частка фінансування інноваційної діяльності у співвідношенні до ВВП залишилася на рівні 0,3 %.

Основним джерелом фінансування інновацій протягом 2015–2019 рр. залишаються власні кошти підприємств: у 2015 р. – 13427,0 млн грн (або 97,2 % загального обсягу фінансування інновацій); у 2018 р. – 10742,0 млн грн (або 88,2 % загального обсягу фінансування інновацій); у 2019 р. – 12474,9 млн грн (або 87,7 % загального обсягу фінансування інновацій).

Аналіз джерел фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств показав, що роль держави у фінансуванні інновацій не значна, а саме в 2015 році лише 55,1 млн грн (0,4 %), в 2018 р. – 639,1 млн грн (5,2 %), а в 2019 році – 556,5 млн грн (3,9 %), тому майже увесь фінансовий тягар лягає на суб'єктів підприємницької діяльності, що є природним гальмом у підвищенні інноваційної активності підприємств. У 2019 р. кошти державного бюджету отримали 6 підприємств, загальний обсяг яких становив 556,5 млн грн (3,9 %); кошти іноземних інвесторів отримали 3 підприємства в обсязі 42,5 млн грн (0,3 %); обсяг коштів з інших джерел становив 1147,0 млн грн (8,1 %).

Таким чином, тенденції інноваційної діяльності підприємств протягом 2015–2019 років засвідчують про наявність значних проблем і низький рівень розвитку інноваційної діяльності в Україні, що, своєю чергою, негативно відображається на конкурентоздатності продукції та розвитку економіки в цілому.

Головними проблемами інноваційного розвитку підприємств в Україні є:

- недостатність фінансування, зокрема державного;
- відсутність злагодженого механізму банківської системи щодо надання довгострокових кредитів;
- недостатнє використання можливостей щодо участі у міжнародних програмах;
- обмеженість фінансових і матеріальних ресурсів для створення інноваційної інфраструктури;
- недостатній розвиток венчурного фінансування в Україні;
- відсутність або обмежена ефективність інноваційної інфраструктури, яка має сприяти розвитку інноваційного підприємництва;
- низький рівень захищеності права власності;
- недостатній рівень зацікавленості суб'єктів господарювання у впровадженні результатів вітчизняних наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, які потребують додаткового часового та фінансового ресурсу для їх повноцінного застосування.

Отже, саме інноваційний потенціал має стати рушієм економічного зростання та сприяти розвитку всіх сфер економіки, зокрема промисловості. Промисловість зможе бути рушієм прискорення економічного розвитку та якісних змін у структурі економіки лише після суттєвої модернізації і переходу до виробництва конкурентоспроможних продуктів з високою часткою доданої вартості.

Україна має ряд конкурентних переваг (ємність ринку, здатність до інновацій, наявність освічених кадрів,

наукових шкіл), які дають змогу їй успішно виробляти інтелектуальні продукти, найвигідніші з яких – інновації, передусім (але не тільки) науково-технічного характеру. На сьогодні в Україні створено та функціонують: 40 індустріальних парків (з яких 31 наявний у Реєстрі індустріальних (промислових) парків), 26 наукових парків, 16 технопарків, 24 центри інновацій та технологічного трансферу, 22 інноваційних центри, 38 центрів комерціалізації, 24 інноваційних бізнес-інкубатори, один інвестиційно-технологічний кластер, більше 30 кластерів, одне інноваційно-виробниче об'єднання, інші стартап-школи (суб'єкти господарювання, які надають теоретичні знання та практичні навички у сфері створення та діяльності стартапів), інкубаційні програми (програми для новостворених підприємств, спрямовані на розвиток стартапу), центри інтелектуальної власності (суб'єкти господарювання, що забезпечують реалізацію освітньо-професійних, освітньо-наукових та наукових програм, а також підвищення кваліфікації працівників у сфері інтелектуальної власності), венчурні та інвестиційні фонди, центри науково-технічної та економічної діяльності [8]. Глобалізація та сучасні технології зв'язку створюють можливості для існування та розвитку успішних інноваційних підприємств і кластерів, навіть попри загальну технологічну відсталість, низьку купівельну спроможність споживачів та територіальну віддаленість, через включення у міжнародні ланцюжки створення доданої вартості [8]. Це позитивно відобразиться на розвитку переважної більшості сфер економіки та надасть додаткові можливості для вітчизняних підприємств [8].

Таким чином, незважаючи на спроби активізації інноваційної діяльності, їх не було реалізовано у повному обсязі. Сучасна українська держава має дуже обмежену фінансову та інституційну спроможність [8]. Отже, наявні ресурси і потенціал доцільно зосередити на підтримці наукових досліджень, які є однією з основ інноваційного потенціалу, та створенні ефективної інфраструктури, яка сприятиме перетворенню результатів досліджень на продукт, придатний до комерціалізації [8].

Сучасний стан інноваційної діяльності є наслідком відсутності стратегічного бачення та послідовної державної політики щодо переведення України на інноваційний шлях розвитку, формування національної інноваційної екосистеми (сукупності інституцій, відносин, а також різних видів ресурсів, задіяних у процесі створення та застосування наукових знань та технологій, що забезпечують розвиток інноваційної діяльності), яка забезпечувала б його реалізацію і підвищувала розвиток інноваційної культури в державі, використовуючи, крім фінансових, інші механізми розвитку інноваційної діяльності [8].

Для побудови інноваційної економіки з розвинутим підприємництвом, інноваціями та високою продуктивністю виробництва Україні як державі, яка має великий інтелектуальний потенціал, необхідно розв'язати зазначені проблеми [8]. Державна інноваційна політика має фокусуватися на напрямках, які відповідають інноваційному процесу в Україні, враховуючи інтереси всіх заінтересованих сторін [8]. Саме тому особливо важливою є співпраця між усіма учасниками інноваційного процесу, які сприяють інноваціям на всіх етапах створення і виведення інноваційного продукту на ринок [8].

Отже, в Україні було розроблено Стратегію розвитку інноваційної діяльності до 2030 року. Для розвитку інноваційної діяльності в Україні необхідно [8]:

- створення сприятливого нормативно-правового поля для суб'єктів господарювання, що провадять інноваційну діяльність;
- розвиток інноваційної інфраструктури, методично-консалтингове забезпечення, розширення зв'язків вітчизняних науковців і винахідників з іноземними підприємствами;
- підвищення рівня спроможності, що реалізується як шляхом культурно-просвітницької діяльності, підвищення інноваційної культури, так і через освітню діяльність, спрямовану на забезпечення успішної кар'єри молоді після завершення навчання у закладах вищої освіти за одним з обраних напрямів: започаткування власної справи, робота на підприємстві, що відповідає сучасному технологічному рівню, або наукова робота;
- запровадження рейтингів або інших інструментів оцінки надійності партнерів;
- надання на конкурентних засадах державної підтримки підприємствам, що проводять наукові дослідження;
- утворення мережі конкурентоспроможних інноваційних підприємств (організацій) для співробітництва з міжнародними високотехнологічними компаніями (транснаціональними корпораціями), а також участі в міжнародних кластерах інноваційних компаній, що виробляють інноваційну продукцію чи здійснюють наукові дослідження і науково-технічні (експериментальні) розробки;
- сприяння створенню кластерів, які об'єднують промислові підприємства із закладами професійної (професійно-технічної) освіти, що готуватимуть фахівців для роботи на підприємствах, та з науковими установами і закладами вищої освіти, що здійснюють науково-методичне забезпечення впровадження новацій, а також надання їм підтримки на місцевому рівні, зокрема шляхом поширення успішного досвіду;
- сприяння створенню інноваційної інфраструктури, яка надаватиме юридичний супровід і різні види консультаційних послуг як авторам новацій, так і бізнесу, зокрема щодо оцінки технологічного рівня науково-технічних (експериментальних) розробок та їх економічної ефективності;
- запровадження в Україні європейських технічних стандартів, передбачених Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони;
- запровадження механізму підтримки підприємств у разі впровадження ними новітніх технологій, застосування більш високого рівня стандартизації продукції, що виробляється;
- налагодження комунікацій та створення консорціумів, які об'єднують заклади вищої освіти, наукові установи і підприємства, проведення інвентари-

зації технологічних рішень (їх рівня і готовності до впровадження), розроблених закладами вищої освіти та науковими установами, а також підприємств, здатних виробляти конкурентоздатну продукцію на основі цих технологічних рішень [8].

Висновки. Таким чином, аналіз тенденцій сучасного стану та фінансування інноваційної діяльності підприємств засвідчив про наявність значних проблем і низький рівень розвитку інноваційної діяльності в Україні, що, своєю чергою, негативно відображається на конкурентоздатності продукції та розвитку економіки в цілому. Обґрунтовано необхідність розробленої в Україні Стратегії розвитку інноваційної діяльності до 2030 року. Перспективи подальших досліджень мають бути пов'язані з більш детальним вивченням кожного з етапів розроблення Стратегії розвитку інноваційної діяльності в сучасних мовах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ажаман І. А., Сливка Д. О. Тенденції стану фінансування інноваційної діяльності в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 23. С. 20–23. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/23_2019/6.pdf
2. Ілляшенко С. М., Біловодська О. М. Управління інноваційним розвитком промислових підприємств : монографія. Суми : Університет. кн., 2010. 281 с.
3. Інноваційна діяльність в Україні у 2019 році : наук.-аналіт. доп. / [Т. В. Писаренко, Т. К. Кваша, Л. В. Рожкова, О. В. Коваленко]. Київ : УкрІНТЕІ, 2020. 45 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/innovatsii-transfer-tehnologiy/2020/08/za-2019-1-1.pdf>
4. Інноваційна діяльність промислових підприємств // Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Інноваційний розвиток підприємства : навч. посіб. / за ред. П. П. Микитюка. Тернопіль : ПП «Принтер Інформ», 2015. 224 с.
6. Наукова та інноваційна діяльність України, 2019 рік. Статистичний збірник. Київ : Державна служба статистики України, 2020. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
7. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
8. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 526-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-p#Text>
9. Федулова Л. І., Забарна Б. М., Філіппова С. В. Інноваційний розвиток підприємства : підручник. Одеса, ОНПУ : Бондаренко М. О., 2016. 700 с.
10. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку України : монографія / [М. І. Діба, О. М. Юркевич, Т. В. Майорова, І. В. Власова та ін.] ; за ред. М. І. Діби і О. М. Юркевич. Київ : КНЕУ, 2013. 425 с. URL: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/30091/dyba_13.pdf

REFERENCES

- Azhaman, I. A., and Slyvka, D. O. "Tendentsii stanu finansuvannya innovatsiinoi diialnosti v Ukraini" [Trends in the State of Financing Innovation in Ukraine]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. 2019. http://www.investplan.com.ua/pdf/23_2019/6.pdf
- Dyba, M. I. et al. "Finansove zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku Ukrainy" [Financial Support of Innovative Development of Ukraine]. Kyiv : KNEU, 2013. https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/30091/dyba_13.pdf
- Fedulova, L. I., Zabarna, B. M., and Filyppova, S. V. *Innovatsiinyi rozvytok pidpriemstva* [Innovative Development of the Enterprise]. Odesa: ONPU ; Bondarenko M. O, 2016.
- "Innovatsiina diialnist promyslovykh pidpriemstv" [Innovative Activity of Industrial Enterprises]. *Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy*. <http://www.ukrstat.gov.ua>
- Illiasenko, S. M., and Bilovodska, O. M. *Upravlinnia innovatsiynym rozvytkom promyslovykh pidpriemstv* [Management of Innovative Development of Industrial Enterprises]. Sumy: Universytet. kn., 2010.
- Innovatsiinyi rozvytok pidpriemstva* [Innovative Development of the Enterprise]. Ternopil: PP «Prynter Inform», 2015.
- [Legal Act of Ukraine] (2002). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
- [Legal Act of Ukraine] (2019). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-p#Text>
- "Naukova ta innovatsiina diialnist Ukrainy, 2019 rik. Statystychnyi zbirnyk" [Scientific and Innovative Activity of Ukraine, 2019. Statistical Collection]. Kyiv : Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, 2020. <http://www.ukrstat.gov.ua>
- Pysarenko, T. V. et al. "Innovatsiina diialnist v Ukraini u 2019 rotsi : nauk.-analit. dop." [Innovative Activity in Ukraine in 2019: Scientific and Analytical Report]. Kyiv : UкрІНТЕІ, 2020. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/innovatsii-transfer-tehnologiy/2020/08/za-2019-1-1.pdf>

Стаття надійшла до редакції 02.11.2020 р.